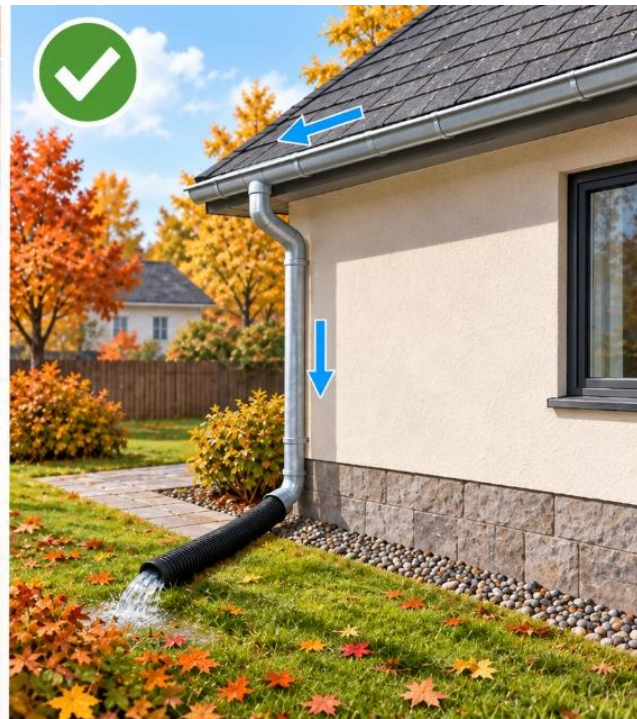

BVKB ieteikumi iedzīvotājiem, kā pārlicināties, ka lietusūdens novadīšanas sistēmas rudenī darbojas pareizi

Rudenī, palielinoties nokrišņu daudzumam un notekās sakrājoties lapām, skujām un citiem netīrumiem, ir svarīgi pārlicināties, vai ēkas lietusūdens novadīšanas sistēma darbojas pareizi, atgādina **Būvniecības valsts kontroles biroja (BVKB)** ēku ekspertīzes darbības sfērā sertificēts eksperts **Eduards Rapša**.

Aizsērējušas vai bojātas teknes un notekcaurules, ēkām ar slīpajiem jumtiem, var veicināt ūdens nokļūšanu uz fasādes un pie pamatiem, radīt fasādes, pamatu un to apmales bojājumus, pagrabu applūšanu un, pazeminoties temperatūrai, arī apledojumu.

Savlaicīga sistēmas pārbaude un bojājumu novēršana palīdz pasargāt ēku no nopietnākiem bojājumiem un remonta izmaksām.

Kāda ir pareizi funkcionējoša lietusūdens novades sistēma?

Labi izbūvēta un funkcionējoša lietusūdens novades sistēma nodrošina, ka:

- ūdens no jumta tiek savākts tehnēs, brīvi novadīts pa notekcaurulēm un aizvadīts prom no ēkas pamatiem;
- teknes ir tīras, ar atbilstošu slīpumu;
- notekcaurules un to savienojumi – blīvi un droši nostiprināti;
- pie ēkas neveidojas peļķes, izskalojumi vai mitruma joslas uz fasādes un cokola, un ūdens netiek novadīts uz gājēju zonām.

Ko rudenī pārbaudīt?

Teknes un notekas

- Pārlicinieties, vai tajās nav lapu, skuju, dubļu un citu netīrumu, kas kavē ūdens aizplūšanu.
- Pārbaudiet, vai teknes nav deformējušās vai izliekušās un tajās neuzkrājas ūdens.
- Gadījumā, ja tekņu savienojuma vietās tek ūdens, būtu ieteicams savienojuma vietu aizpildīt ar āra darbiem domātu hermētiķi.
- Īpašu uzmanību jāpievērš tekņēm ar ievietotiem apsildes kabeļiem, grūžu un skuju klātbūtne būtiski traucēs to normālai darbībai.

Ēkām ar tā saucamajiem **plakanajiem jumtiem** parasti ir iekšējās ūdens noteces sistēmas, rudenī vajadzētu veikt grūžu novākšanu no jumta un noteikti pārbaudīt vai ūdens uztvērējiem ir uzstādīti sieti.

Tāpat vajadzētu pārlicināties vai **parapetā** ir ierīkots pārplūdes atvērums ~15cm augstumā un tas nav aizsērējis.

Notekcaurules

Lietus laikā vai tūlīt pēc tā **pārbaudiet**, vai ūdens plūst brīvi un caurules, to savienojumi un stiprinājumi nav bojāti vai saplaisājuši.

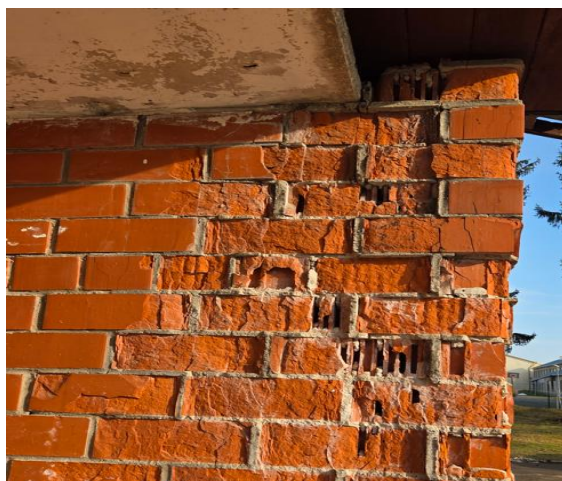
Ūdens novadīšana prom no ēkas

Pārbaudiet, vai pie cokola un pamatiem neveidojas peļķes, iedobes vai grunts izskalojumi un teritorijas slīpums novada ūdeni prom no ēkas. Būtu ieteicams izbūvēt lietus ūdens uztveršanas un novadīšanas sistēmu, īpaši virsmās, kas ātri neuzsūc ūdeni.

Fasāde un cokols

Pārbaudiet ēku fasādes un cokolus - ūdens tecēšana pa fasādi, mitruma plankumi, aļģes, apmetuma atslāņošanās vai plaisas var liecināt par lietusūdens novadīšanas problēmām.

leejas un gājēju zonas - pārbaudiet, vai ūdens netiek novadīts uz gājēju zonām, kur slapjš vai sasalis segums var radīt **paslīdēšanas risku**.

Kad nepieciešams rīkoties?

Darbus nevajadzētu atlikt, ja:

- ūdens plūst pāri tehnēm vai gar fasādi;
- pēc lietus pie ēkas ilgstoši saglabājas peļķes;
- pagrabā parādās mitrums vai ūdens;
- redzami grunts izskalojumi, plaisas, fasādes vai cokola bojājumi;
- bojātas notekcaurules vai to stiprinājumi;
- pastāv risks, ka no ēkas var atdalīties fasādes vai citi elementi.

Vispirms jāiztīra teknes, notekas un ūdens uztvērējus, jānovērš cauruļu un savienojumu bojājumi un **jānodrošina ūdens novadīšana prom no ēkas.**

Kā rīkoties gadījumā, ja bojājumi tiek novēroti?

Ja redzami fasādes, cokola, pamatu vai citu konstrukciju bojājumi, ieteicams pieaicināt **sertificētu būvspeciālistu ar atbilstošu kompetenci**, lai izvērtētu bojājumu cēloni, konstrukciju tehnisko stāvokli un nepieciešamos remontdarbus. Būvspeciālista sertifikāta spēkā esamību un darbības jomu var pārbaudīt Būvniecības informācijas sistēmas (BIS) Būvspeciālistu reģistrā: [BIS Būvspeciālistu reģistrs](#)

Ja pastāv risks, ka no ēkas var atdalīties un nokrist fasādes apmetums, jumta detaļas, notekas vai citi elementi, ziemā parasti veidojas apledojums vai lielas lāstekas, **apdraudētā vietā nekavējoties jānorobežo. Daudzdzīvokļu mājā par situāciju jāinformē mājas pārvaldnieks vai dzīvokļu īpašnieku kopība.** Pārvaldnieks atbilstoši savam pilnvarojumam organizē bojājumu novērtēšanu, drošības pasākumus un, ja nepieciešams, remontdarbus.

Iedzīvotājiem nevajadzētu pašiem, bez pieredzes un drošības aprīkojuma, noņemt vaļīgus vai bīstamus ēkas elementus, īpaši augstumā.

Svarīgi! Noteku pārbaude un tīrīšana uz jumta un citās augstās un bīstamās vietās **jāuztic profesionāļiem.** Gadījumos, kad nepieciešams kāpt uz jumta, obligāti ir jāizmanto **speciālais aprīkojums.**

Ko darīt daudzdzīvokļu mājas iedzīvotājam?

Daudzdzīvokļu mājā jumts, fasāde, cokols, teknes un notekcaurules parasti ir kopīpašuma daļa. Ja pamanāt aizsērējušu vai bojātu noteku, ūdens tecēšanu pa fasādi, applūšanu pie pamatiem vai citus bojājumus, par tiem jāinformē mājas pārvaldnieks vai dzīvokļu īpašnieku kopība.

Pārvaldīšana

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums paredz, ka obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības ietver mājas, tās iekārtu un komunikāciju apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu. Remonts nepieciešams arī tad, ja konstatēti ūdens notekcauruļu, piltuvju, līkumu vai to stiprinājumu bojājumi.

Kāpēc par to jā rūpējas laikus?

Ēkas īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākums ir **uzturēt ēku drošā stāvoklī**, lai tā neradītu draudus cilvēkiem, videi vai īpašumam.

Ja ēkas tehniskais stāvoklis rada apdraudējumu, rīcību nedrīkst atlikt. Ja tehniskās apsekošanas laikā speciālists konstatē, ka būve vai tās daļa var radīt kaitējumu lietotājiem, garāmgājējiem vai kaimiņiem, viņam par to nekavējoties jāinformē īpašnieks vai tiesiskais valdītājs, kā arī būvvalde vai institūcija, kas pilda būvvaldes funkcijas.